Adrian Drăgan
Agata şi profetul

I-am zis "Profetul" dintr-o întâmplare. În ziua în care l-am cumpărat am bătut mult străzile din vechile târguri unde puteai găsi orice dar numai ceva folositor nu, căutând un cadou pentru Agata, fetița prietenilor mei care împlinea în acea zi 4 ani. Habar nu aveam ce i-ar plăcea, ce s-ar cuveni... jocuri menite a-i dezvolta intelectul şi creativitatea îi lua destule taică-său, cu păpuşi, ursuleți, căței şi pisicuțe de pluş o inundau mătuşile, farfurii şi tacâmuri de jucărie avea suficiente cât să hrănească un regiment... Aşa că mă întrebam dacă mi-a mai rămas şi mie ceva. Din fericire, am o părere mult prea bună despre copii ca să cred că îi face fericiți doar ceea ce credem noi. Şi, gândindu-mă mai atent la fetița prietenilor mei, la tăcerea cu care întâmpina lumea (căci micuța era foarte zgârcită la vorbă, poate ştia ea de ce), m-am hotărât să îi găsesc un tovarăş de joacă. Ştiind însă că un câine sau o pisică ar fi putut fi văzuți că două surse de microbi şi boli, mă uitam după fluturi, libelule, flamingi, palmieri pitici... Văzusem întregi grădini zoologice de astfel de viețuitoare prin vechiul târg şi nici una nu mă convinsese că ar fi fost cel mai nimerit tovarăş de joacă al Agatei, când, de pe o tarabă ruginită, m-am trezit interpelat de un canar de o sobrietate de-a dreptul simpatică. "Caută şi vei găsi" cârâia el grav, iar eu m-am oprit aşteptând parcă alte sfaturi duhovniceşti de la acel predicator original. În spatele său, impasibil şi parcă şiret, un tip la vreo 50 de ani clătina din cap apropbator, ca un profesor mulțumit de elevul său. Tipul avea ceva de profet în el, un profet urban, însă, ciudat amestec între un stareț şi un vagabond. O barbă dintre cele caracterizate de intelectuali ca "patriarhale" sau "tolstoiene", o barbă magnifică, cenuşie, îi cădea în valuri pe pieptul învelit într-un veston militar din primul război mondial (puteai vedea în pulpana lui chiar urma scurtei vizite a unui glonț calibrul 7,65) care mai degrabă decât barba merita epitetul de "patriarhal". Mai interesanți îi erau însă ochii care priveau, fiecare, parcă pe furiş, în părți diferite şi, în acelaşi timp, amândoi deodată țintuiau limpede drept înainte. Aşa că mă simțeam învăluit ca de o oaste de privirea bărbosului, care pe părți aluneca asemenea unor fuioare de fum în jurul meu, iar frontal mă scotoceau ca mâna unui hoț. "Vorbeşte", am îngăimat ca să spun ceva, arătând cu fruntea spre canarul care, acum visător, închisese pe jumătate ochii. "Spune fiecăruia ce i se cuvine", răspunse cam de sus bărbosul, "şi în plus nu spune niciodată de două ori

acelaşi lucru". Cum nu mai ştiam ce să zic, clătinam din cap oarecum admirativ, când "profetul" de la tarabă îşi împinse barba spre mine şi şuiera "ai multe de învățat de la el pe doar treizeci de piaştri". În timp ce mă scotoceam prin buzunare, cu un brusc si sfâşietor aer de tristețe, bărbosul luă micuța pasăre pe degetele sale groase şi îi şopti ca unei iubite sau ca unui cal favorit: "Oh bietul meu, o să te închidă în colivii, o să te pună să le distrezi musafirii, o să se zgâiască la tine şi o să râdă de adevărurile pe care o să le dăruieşti, fără să le înțeleagă..." Întristat prin simpatie şi puțin iritat, l-am interogat uşor brutal de ce îl mai vinde în cazul în care îi plânge de milă atât de sfâşietor. Revenind la morga glacială, bărbosul mi-a spus că nu-i treaba mea, apoi capul i s-a prăbuşit în piept şi a murmurat, abia auzit, că "nu poate fi altfel". Apoi l-a înşfăcat (într-adevăr, nu îl ținea în colivie) şi mi l-a întins. Cum stăteam cu canarul în mână, neştiind ce sa fac cu el, bărbosul a clătinat din cap, a emis un retoric "vezi?!" şi mi-a întins un joben prăfuit. "Ține-l aici până acasă, m-a consiliat el, are fund dublu."

Astfel, cu canarul în joben, am pornit spre casa prietenilor mei. În tramvai am constatat că, mai mult decât de obicei, eram centrul atentiei amuzate a tovarăşilor de drum, anomalie pe care mi-am explicat-o prin prezența jenată a jobenului în mâna mea. Neştiind ce să fac, mi l-am pus pe cap cu cel mai natural aer posibil. Ca să scap de atenția celorlalți, am încercat să nu îi mai acord atenție şi am început să privesc foarte preocupat pe geamul prăfuit casele, copacii şi trecătorii. Nu apucasem încă să mă bucur de acea linişte a uitării, ca o voce m-a mustrat în cap: “Închină-te, păcătosule, când treci pe lângă sfânta biserică”. Fără să înțeleg, m-am uitat pe geam mai atent: nici o biserică. “Pe partea cealaltă’ a explicat plictisită vocea, şi am întors capul spre dreapta: între două case vechi, o bisericuță. M-am închinat, uimit şi vocea s-a făcut iarăşi auzită: “La prima cobori.” Era o voce ca toate vocile, nicidecum acea voce neauzită a sinelui – şi atunci am înțeles: nu în cap îmi răsuna ea, ci în joben! Canarul, care va să zică... dar de unde ştie...

Tramvaiul a frânat brusc în stație, şi o dată cu el, gândurile mele. Am coborât buimăcit, cu jobenul pe cap, şi am pornit cu pas grăbit spre casa unde eram invitat, convins că în răcoarea ei voi scăpa de festele insolației. Aici am prestat în fața micuței Agata singurul număr de magie din viața mea: din jobenul gol acum o clipă am scos un canar care, indiscret, i-a spus noului stăpân "vai, ce frumusețe de aripi aveți", după care a adăugat ca un

cunoscător "trebuie să aveți mare grijă de ele, domnişoară". Am râs cu toții, după care eu am povestit cum şi de la cine l-am cumpărat. Atunci, din câte țin eu minte, amuzată de povestirea mea, mama Agatei i-a spus pentru prima dată "Profetul", şi aşa avea să îi rămână numele.

Timpul a continuat să treacă de atunci, zilele să zboare ca pasările spre alte zări din care însă nu se vor mai întoarce vreodată, purtându-mă şi pe mine prin locuri şi întâmplări ce m-au făcut să uit de-a binelea de ziua aceea din târg şi de cadoul pe care l-am luat într-o vară unei fetițe care învăța să vorbească. Când după multă vreme m-am reîntors în oraş, nu doar numele străzilor şi străzile însele erau altele, ci şi oamenii, câți mai erau din vechii mei cunoscuți, aşa că pe la casa în care am dus cândva un canar într-un joben nu am mai ajuns. Într-o seară însă, fiind într-un restaurant cu câțiva foşti elevi, o tânără femeie m-a abordat timidă: "Domnul Mille?".

Era (cândva micuța) Agata, fetița căreia de mult îi dăruisem un canar, acum o tânără doamnă care avea la rândul său copii... "dar canarul, dacă nu ştiți ce s-a întâmplat cu "Profetul", trebuie să vă spun."

Astfel am dezgropat din acest veritabil şantier arheologic care este memoria o zi de august atât de îndepărtată încât lumina ei nu mai răzbătea până la mine. "Da, "Profetul", am spus, îl țin minte... Ei bine, ce s-a întâmplat cu el, a profețit ceva până la urmă?"

De fapt, acum, nu ştiu dacă pot numi profeție ce am aflat de la Agata. Faptele sunt destul de simple. O vreme - care se întinde pe câțiva ani, dar mai cuminte ar fi să nu măsurăm timpul copilăriei - "Profetul" a fost un canar cu adevărat fericit. Agata îi asculta cu luare aminte frazele grave, smulse parcă din glasul vechilor prooroci, învățând astfel o groază de cuvinte noi cu care, mai târziu, avea să îşi uimească învățătorii şi colegii, putem zice chiar că era unul – dacă nu cumva singurul - canar ascultat cu sfințenie. Şi nu doar atât: Agata interzisese ferm părinților săi încarcerarea bunului ei prieten în colivie, rugăminte cât se poate de rezonabilă dacă avem în vedere exemplarea cuminției a păsării care şedea cât e ziua de lungă pe umărul drept al copilei, şoptindu-i la ureche misterioase mesaje pe care fata le asculta atentă şi cărora uneori le răspundea într-o limbă misterioasă, neînțeleasă de nimeni, dar care, după câte mi-a mărturisit, ar fi fost aramaica, deprinsă binişor de la "Profet". Aceasta nu era însă singura

ispravă a canarului. Căci Profetul se deda uneori la adevărate recitaluri profetice pe care însă doar Agata le lua în serios. Astfel, a dezvăluit o dată că vecinul cutare va zbura deasupra unei mari întinderi de ape, ştire la care toată lumea a râs, lumea aceea care avea să primească surprinsă peste câteva săptămâni o vedere din America chiar de la numitul cutare. Altădată, Agata a aflat prima că de Paşte va ninge, dar când a spus asta părinților, ei au dat din umeri, nu însă şi atunci când în ziua de Paşte a acelui an, din cer, peste lumânările credincioşilor cădea ca o amintire zăpada mieilor. Asemenea întâmplări au fost multe în acea vreme, îşi aminteşte acum Agata, şi recunoaşte că nu şi le mai aminteşte decât pe cele mai puțin semnificative, căci Profetul îi destăinuia şi alte lucruri, atât de stranii şi de mari încât acum mintea ei nu le mai poate ridica la suprafață din adâncul orbitor al uitării. A fost o vreme fericită, ca să spunem aşa, operând cu grosolanele iluzii ale maturității în grădina perfectă a copilăriei, o vreme din care doamna din fața mea nu mai ținea minte mare lucru, fără ca asta să o împiedice să spună cu tărie – şi cu dreptate – că erau fericite. Era vremea de dinaintea descoperirii lumii pentru bunul motiv că nu exista nevoia acesteia, altceva - dar ce? - îi ținea loc, ceva mult mai frumos şi cu adevărat nesfârşit. În această grădină secretă a trăit fata cu pasărea ei, dar timpul n-are leac, şi a venit timpul ca Agata să meargă la şcoală, pentru a învăța acele lucruri de care fericirea ei nu avea deloc nevoie, pentru a înlocui o ştiință cu alta, şi Dumnezeu ştie care e mai adevărată... Nu a vrut să se despartă de profetul ei, dar rugămințile, amenințările şi lacrimile au fost zadarnice, fără milă, pasărea i-a fost smulsă de pe umăr şi, pentru că alt loc nu i s-a găsit, a fost aşezată într-o colivie pusă şi aceasta în rând cu grădina zoologică de pluş a fetiței. Copilul a plâns o vreme, apoi, vreme de câteva luni, când se întorcea de la şcoală stătea ore în şir în fața coliviei vorbind în misterioasa limbă moartă pe care, încet-încet, începuse să o uite în ciuda eforturilor disperate şi sincere de a o păstra la fel de vie, cu pasărea ce devenea, la rândul ei, tot mai tristă şi mai tăcută. În cele din urmă, "Profetul" s-a închis într-o tăcere de piatră, din care implorările Agatei nu l-au putut smulge, şi ea ştia că nu poate să se supere pe el din cauza asta, pentru că rugămințile cu care îl copleşea nu mai păstrau nici măcar o vorbă din aramaica atât de familiară cândva. Era limpede: "Profetul" nu o mai înțelegea, după cum nici ea nu îl mai putea înțelege. Şi, cu vremea, l-a uitat între jucăriile prăfuite de pluş. Apoi, într-o bună zi, când s-a întors de la şcoala, a văzut în lumina blândă a camerei plutind, asemenea unei ninsori aurii de basm, fulgi strălucitori, un nor care se destrăma încet-încet. "Profetul"! a fulgerat-o un gând, şi a alergat

în colțul unde îşi amintea că lăsase colivia. Dar colivia, deşi închisă, era goală: nici urmă de profet înăuntru, doar un pumn de pene şi fulgi...

"Uneori, îl visez şi îmi vine să îl caut, şi îl caut - în vis - peste tot, dar nici urmă de el", şi-a încheiat fata istorisirea, iar eu nu am găsit nimic de spus în afara unor vorbe venite de undeva de tare de mult: "Vai, ce aripi frumoase aveați, domnişoară!"

respiro©2000 All rights reserved.